

Eesti Reformierakonna valimisprogramm Euroopa Parlamendi valimisteks 2014

Sissetulekud, vabadused, julgeolek. Paneme Euroopa paremini tööle!

2014. aasta 25.mail saame võimaluse kujundada Euroopa tulevikku. Otsevalitava Euroopa Parlamendi valimistest sõltub, milliseks muutub Euroopa Liit. Nendel valimistel võib Teie valik teha Euroopa nõrgemaks või tugevamaks. Reformierakonna soov on vaba, jõukas ja turvaline Euroopa.

Reformierakond on pühendunud Euroopa tugevdamisele, et kaitsta ja edendada meie rahvuslikke huve ja ühiseid väärtusi. Me tahame Euroopat, mille sõna maailmas maksab. Me tahame Euroopat, kus on tugev majandus ja võimalused tasuvate töökohtade tekkeks. Me tahame rahvusvaheliselt konkurentsivõimelist Euroopat.

Me oleme Euroopa Liidu nelja põhivabaduse veendunud toetajad. Inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumine on väärtus, mille nimel tuleb väsimatult võidelda.

Me soovime Euroopat, mis tekitab usaldust, mitte hirmu. Me soovime Euroopat, mis edendab jõukust, sallivust ja ühtsust, mitte killustatust. Me soovime Euroopat, mis pakub turvatunnet nii noortele peredele kui eakatele.

Isikuvabadused on liberaalse Euroopa vundament ja selles peitub põhjus, miks Euroopa mudel on maailma jaoks atraktiivne. Majandusvabadused on meie jõukuse ja edu tegelik alus. Me tahame Euroopat, mis austab üksikisiku valikuid. Me tahame Euroopat, kus kõigil on võimalus oma elu parandada.

Reformierakond tahab ellu viia strateegiad, mis juhivad Euroopa välja majandusseisakust ja loovad pikaajalise kasvu. Me usume vabasse konkurentsi, kaubandustõkete eemaldamise ja tõhusasse turegulatsiooni. Jätkame võitlust proteksionismi, riiklike subsidiumide ja valitsuse liigse sekkumise vastu, sest need seavad ohtu töökohtade loomise ja takistavad jõukuse kasvu. Me võitleme bürokraatia, võlgu elamise, ülereguleerimise ja liigse tsentraliseerimise vastu.

Reformierakond tahab, et Eestit esindaksid Euroopas väärikad ja kogunud inimesed. Inimesed, kes pühendavad kogu oma energia Eesti huvide kaitsmisele. Meie soov on panna Euroopa Liit paremini tööle, et kindlustada meie sissetulekud, vabadused ja julgeolek.

Valik on Teie.

TUGEV MAJANDUS, KINDEL TULEVIK.

TOIMIV ÜHISTURG JA VABAKAUBANDUS

Me usume miljoneid töökohti loonud Euroopa ühisturu jõudu ja edusse. Üle 500 miljoni tarbijaga ühine majandusruum on ka Eesti ettevõtjatele kõige olulisem eksporditur. Ühisturu arendamine on meie selge prioriteet. Hästi toimiv ühisturg loob uusi võimalusi majanduskasvuks ja tõstab Euroopa Liidu atraktiivsust maailmas.

Liikmesriikide liigsete eeskirjade ja tõkete likvideerimine ning töötajate vaba liikumise tagamine on aidanud ettevõtetel saada tugevamaks ja konkurentsivõimelisemaks. Siiski saab teha veel palju selleks, et ühisturg toimiks kõigis sektoreis ning teenuste ja kaupade vaba liikumine Euroopa Liidus toimiks tõrgeteta.

Me tugevdame ühisturgu energeetika, finantsteenuste, transpordi ja tervishoiu valdkonnas. Eriti oluliseks peame hästi toimiva teenuste ja digitaalse ühisturu saavutamist, mis toob kasu nii Eesti tarbijatele kui ettevõtjatele.

Võitleme võrdsete võimaluste eest ja soovime riigiosaluse vähendamist konkurentsile avatud valdkondades. Seisame otsustavalt vastu igasugustele tööjõu vaba liikumise piirangutele Euroopa Liidus. Toetame samme, mis suurendavad tööturu paindlikkust.

Töötame Euroopa Liidu ja USA vabakaubanduslepingu nimel, mis turgutab Euroopa majandust aastas enam kui 100 miljardi euroga. Maailma kahe tähtsaima majanduse vabakaubanduslepe liberaliseerib kaubandussuhted, kiirendab majanduskasvu ja tõstab globaalset konkurentsivõimet. Samuti püüdleme vabakaubanduslepingute sõlmimise suunas teiste majanduslike suurriikidega nagu Kanada, Jaapan ja India. Läbirääkimistel taotleme rahvusvahelist kaubandust takistavate tollimäärade ja mittetariifsete tõkete kaotamist.

Seame eesmärgiks liikumise Euroopa ühtse tsiviilkoodeksi poole, mis harmoneeriks kohustusõiguse ja tõhustaks asjaajamist. Samuti pooldame ühise müügiõiguse kehtestamist, mis muudab piiriülese kauplemise lihtsamaks ja toob kasu nii väikeettevõtjatele kui tarbijatele.

Tööstusel on oluline roll töökohtade loomisel ja reaalmajanduse konkurentsivõime tõstmisel. Tööstuse arvele jääb 80% Euroopa ekspordist ja enamuse erasektori innovatsioonitöödest. Peame eriti oluliseks info- ja telekommunikatsioonisektorit kui tööstuse lisandväärtuse allikat. Samuti tuleb Euroopa Liidu ja liikmesriikide tasandil panustada teadus- ja tööstusmaailma tihedamasse koostösse, mis tõstab toodete väärtust ja annab teadustööle reaalse ärilise väljundi.

INNOVATIIVNE JA ETTEVÕTLIK EUROOPA

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on Euroopa jõukuse kasvulavaks. Hõlbustades nende ligipääsu rahastamisele, aitame luua uusi töökohti. Lihtsustame investeerimisfondide eeskirju uuenduslike ettevõtete toetamiseks kogu Euroopas, mis avab uusi võimalusi noortele ettevõtjatele.

Euroopa Liit peab saavutama juhtpositsiooni idufirmade ja innovaatiliste tehnoloogiaettevõtete tekkes.

Me toetame soodsate rahandus- ja maksuraamistike sisseseadmist innustamaks uute ettevõtete loomist. Toetame Balti Innovatsioonifondi rakendamist, mille kaudu investeeritakse Baltikumi väike- ja keskmise suurusega ettevõtetesse nelja aasta jooksul 100 miljonit eurot. Ettevõtjaid tuleb innustada, mitte maksudega karistada.

MUGAV TRANSPORT JA KAASAEGSED ÜHENDUSED

Kaasaegsed transpordi- ja liikumisvõimalused on atraktiivse elu- ja majanduskeskkonna lahutamatu osa. Head ühendused ja omavahel põimunud transpordikanalid loovad soodsa ettevõtluskeskkonna, suurendavad tööstuspotentsiaali ja kasvavad turismi. Toetame Siim Kallase loodud Euroopa Ühendamise Rahastut, mis liidab Euroopa erinevad piirkonnad kaasaegseks ja energiatõhusaks transpordisüsteemiks.

Reformierakond töötab selle nimel, et Euroopa Liidu vahendite abil saaks rajada raudteeühenduse Rail Baltic Tallinnast Berliini. Rail Baltic on järgmise kümne aasta üks olulisimaid taristuinvesteeringuid Eestis, mis avab reisijate ja kaupade veoks täiesti uued võimalused.

Töötame selle nimel, et eurorahade abil saaks ehitada neljarealise maantee Tallinnast Tartusse ning rajada kaasaegne Varssavi-Kaunas-Riia-Tallinn-Peterburi maantee. Tallinna kui turismisihtkoha arendamiseks peame oluliseks Tallinna Lennujaama lennuraja pikendamist ja lennujaama ühendamist teiste transpordiliikidega. Samuti tuleb jätkata eurovahendite investeeringuid Eesti reisi- ja kaubasadamatesse.

TERVE JA KASVAV RAHVAS

Meie kindel eesmärk on tegelda demograafiliste väljakutsetega. Meie tegevus Eestis ja Euroopa Parlamendis on suunatud sellele, et tõsta sündimust ja toetada noori peresid. Soovime senisest rohkem Euroopa Liidu vahendeid kasutada lasteaedade ehitamiseks, lastehoiuteenuste arendamiseks ning töö- ja pereelu ühildamiseks. Suurema turvatunde, vabalt kättesaadavate lasteaiakohtade ja paremate teenuste näol loome tingimused sündimuse kasvuks ja vähendame ülemäärast väljarännet.

Tugev tervis pole parema elukvaliteedi näol ainult väärtus omaette, vaid ka oluline majanduskasvu edendav tegur. Samuti loob tervishoiusektor ise tasuvaid töökohti, olles seeläbi Euroopa majanduse oluline tugisammas. Tervishoiusektorist peab saama näide kõrgtehnoloogilisest majandusharust, mis loob olulist lisandväärtust.

Taotleme Euroopa riikide tervishoiusektori avatust kaasaegseile digilahendustele ja konkurentsile. Patsientide vaba liikumine suurendab Eesti raviasutuste ekspordivõimalusi ja annab meie inimestele võimaluse saada vajadusel parimat raviteenust üle Euroopa Liidu. Loome eeldused e-teenuste piiriüleseks levikuks. Eestist ja Soomest saab kaks esimest riiki maailmas, kus on arsti juurde või apteeki minnes võimalik kasutada ka teises riigis sisestatud andmeid ja retsepte.

Rajame eurovahendite toel tervisekeskused üle Eesti, viime lõpule suurhaiglate kujundamise nüüdisaegseteks tippkeskusteks ja rajame inimväärsed erihoolekandeesutused psüühiliste erivajadustega inimestele.

Toetame Euroopa Liidu programmis "Tervis ja majanduskasv kodanike hüvanguks" ettenähtud rahaliste vahendite kasutamist valdkondadele, mis annavad tervishoius lisandväärtuse. Selle programmi sihipärasel rakendamisel suudame ergutada innovatsiooni ja edendada jätkusuutlikke tervishoiusüsteeme, hõlbustada juurdepääsu paremale ravile, edendada terviseteadlikkust, aidata ennetada haigusi (eelkõige seoses peamiste ohuteguritega nagu alkoholi kuritarvitamine, suitsetamine, rasvumine ja HIV/AIDS) ning kaitsta kodanikke piiriüleste terviseohtude eest.

ÜHTSEM KAITSEPOLIITIKA, SUUREM TURVALISUS

Julgeolek ei sünni iseenesest. Julgeolekusse tuleb panustada pidevalt ja aktiivselt. Euroopa Liit ja tema ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika on Eesti omariikluse oluline alustala.

Aitame kindlustada Euroopa, sh Eesti regionaalset julgeolekut, panustades Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika jätkusuutlikkusse. Mida usaldusväärsem ja tõhusam on liikmesriikide kaitsekoostöö ning vastavate tsiviil- ning sõjaliste võimete väljaarendamine ja kättesaadavus, seda kindlamini on kaitstud ka Eesti vabadus.

Toetame Euroopa Liidu ja NATO tihedat partnerlust. Mõlema liidu liikmena näeme vajadust arendada Euroopa Liidu ja NATO vastastikust täiendamist ja ühtlustada kaitsealaseid planeerimisprotsesse. Hoiame vankumatult Eesti kaitsekulutused kahe protsendi tasemel sisemajanduse kogutoodangust. Tugev transatlantiline koostöö suurendab oluliselt Eesti julgeolekut.

Oleme aktiivsed Euroopa sõjalise koostöö vormi – Euroopa Liidu lahingugruppide kontseptsiooni toetajad, rõhutades vajadust seda edasi arendada. Selleks tuleb tõsta lahingugruppide kiirreageerimisvõimet, sh nende tegevuse paindlikkust ja siirdatavust. Meile on oluline jätkata panustamist Põhjala Lahingugruppi, kuhu kuuluvad meie liitlased nii Põhjala kui Balti riikidest.

Seisame küberturvalisuse ja kübervabaduste eest ning anname oma panuse Euroopa Liidu küberkaitsepoliitika väljatöötamisse. See puudutab meid kõiki, kelle elu ja igapäevatoimingud käivad läbi arvuti ja interneti. Aitame hoida Eesti liidrirolli küberkaitsevaldkonna kujundamisel. Toome Eestisse rohkem rahvusvahelisi üritusi küberkaitsekoolituste ja -õppuste valdkonnas.

Seisame Eesti ettevõtjate huvide kaitsel, milleks toetame väikese ja keskmise suurusega ettevõtete suuremat kaasamist Euroopa kaitsetööstusesse. Euroopa Liidule on vaja hästi toimivat kaitseturgu, mis põhineb avatusel, võrdsel kohtlemisel ja võrdsetel võimalustel ning läbipaistvusel kõigi Euroopa tarnijate jaoks. Meie huvides on Eesti ettevõtjate pääs Euroopa kaitse- ja julgeolekuturgudele ning neile tugevama osaluse võimaldamine Euroopa Liidu tulevastes rahastamisprogrammides.

Hoiame energiapoliitika teemad Euroopas tähelepanu all ja seostame nad Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga. Eesti peab julgeolekuriskide maandamiseks olema maksimaalselt integreeritud Euroopa energiasüsteemidesse.

ÜHTNE VÄLISPOLIITIKA

Soovime tugevat ja ühtset Euroopa välispoliitikat. Demokraatlikud ja stabiilsed riigid Euroopa Liidu piiri ääres tagavad meile turvalisema elu.

Euroopa Liit ei saa vaadata ükskõikselt pealt inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete rikkumisi meie naabruses. Kõik rahvad väärivad demokraatlikku ühiskonda ja õigusriigi toimimist. Euroopalike väärtuste kaitsmisel peab Euroopa Liidu naabruspoliitika muutuma senisest veelgi aktiivsemaks. Me peame jätkama demokraatlike ja majanduslike reformide toetamist.

Pooldame Euroopa Liidu idapartnerluspoliitika täpsemat sihitust ja jõulisemat poliitikat. Idapartnerluse eesmärk on julgeoleku, stabiilsuse ja heaolu suurendamine. Nende eesmärkide saavutamiseks peame oluliseks assotsiatsioonilepingute sõlmimise ja viisavabaduse kehtestamise idapartnerluse riikidega, esmajoones Gruusia ja Moldovaga.

Ukrainas tuleb teha maksimaalseid jõupingutusi vägivalda vältimiseks ja territoriaalse ühtsuse säilitamiseks. Euroopa Liit peab aktiivselt toetama Ukraina demokraatlike, majanduslike ja struktuursete reformide ellu viimist. Ukrainal peab säilima selge Euroopa-perspektiiv.

Suhetes Venemaaga peab Euroopa Liit käituma koordineeritult ja väljenduma ühel häälel. Euroopa Liit peab kaitsma oma liikmesriikide huve majanduslike ja kaubanduslike probleemide lahendamisel.

Liberaalide jaoks jääb Euroopa Liidu laienemine ülioluliseks ühise välis- ja julgeolekupoliitika vahendiks. Euroopa Liit peab püsima avatuna kõigile, kes täidavad selleks seatud tingimused.

Euroopa Liidu välispoliitikas peame väga oluliseks inimõiguste kaitsmist. Peame vajalikuks, et Euroopa Liit tugevdab oma tsiviilkriisiohjamise võimekusi ja kasutab oma kogemusi stabiilsuse ning hea valitsemise tagamiseks kõikides abivajavates piirkondades. Maailma suurima arenguabi doonorina peab Euroopa Liidu abi olema süsteemne, mõtestatud ja tulemustele sihitud.

Soovime Euroopa Liidu välisteenistusele ka konsulaarülesannete andmist, et Euroopa Liidu esindustes saaks hädaolukordade puhul kõik Eesti kodanikud ka konsulaarabi.

EUROOPA DIGIREVOLUTSIOON JA E-TEENUSED

Eesti on e-teenuste arengult ja kasutamise levikult Euroopa esirinnas. Soovime panna Eesti edumudeli tööle terve Euroopa kasuks. Digitaalallkiri, e-autentimine ja paljud teised e-riigi teenused aitavad Euroopa Liidul muutuda efektiivsemaks, vähendades bürokraatiat ja ajakulu. Ühtse digitaalturu loomine on üks meie tähtsamaid eesmärke.

E-teenuste arengut ei saa vaadata lahus küberturvalisusest. Selles valdkonnas peab Eesti olema Euroopas üks silmapaistvamaid ja usaldusväärsemaid eestkõnelejaid.

Toetame Tallinnas asuva Euroopa Liidu IT-agentuuri pädevuste suurendamist. Eesti tugev IT-kuvand tõstab meie rahvusvahelist tuntust ja meelitab siia uusi investeeringuid.

Digimajandus on väga oluline tasuvate töökohtade tekkeks. Töötame moodsa taristu ja kiire internetiühenduste loomise heaks, mis ergutaks e-kaubandust ja loob uusi e-teenuseid. Tagame interneti avatuse ja neutraalsuse. Loome tõelise telekommunikatsioonide ühisturu, mis tähendab soodsamaid kõne- ja sideteenuste hindu tarbijatele.

KORRAS RAHANDUS, TUGEV PANGANDUS

Reformierakond näeb Euroopa Liitu tugeva majandus- ja rahandusliiduna. Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide riigirahandus peab olema korras. Hästi hoitud rahandus tagab majanduskeskkonna stabiilsuse, kaitseb maksumaksja huve ja hoiab avaliku sektori kulutused kontroll all. Meie kindel eesmärk on jätkusuutlik riigirahandus ja tõhusam kulutamine.

Me tahame liitu, mille liikmesriigid järgivad kokkulepitud reegleid. Valuutaliit saab püsida vaid siis, kui ühtekuuluvusele lisandub tugev finantsvastutus. Toetame eurosooni laienemist nende liikmesriikide näol, kelle fiskaalpoliitika on korras.

Viimastel aastatel on loodud mitmeid uusi kontrollmehhanisme ja sanktsioone, et vältida stabiilsuse ja kasvu pakti rikkumist. Euroopa Komisjonile on antud laialdased õigused kontrollida liikmesriikide eelarvete kestlikkust. Nüüd tuleb keskenduda kokkulepitud reeglite täitmisele. Me jätkame tööd, et liikmesriigid täidaks neile võetud kohustusi.

Me töötame eurosooni pangandusliidu kiire elluviimise heaks, mis tagab ühtse järelevalve pankade üle, loob kriiside ohjamise mehhanismid ja tagab hoiuste parema kaitse. Ühtne järelevalve ja kriisilahendusmehhanism välistavad olukorrad, kus pankade päästmiseks on vaja kasutada maksumaksja raha.

Euroopa Liidu eelarve peab suurendama konkurentsivõimet ja toetama struktuursed reforme. See eelarve peab senisest enam keskenduma Euroopa ühistele eesmärkidele ja piiriülestele investeeringutele, mitte tulude ümberjaotamisele.

Pooldame ausat maksukonkurentsi ja võitlust maksudest kõrvalehiilimisega. Maksukeskkonna arendamisel peame vältima liigset bürokraatiat ja dubleerivat aruandlust. Lihtne arvepidamine on osa ettevõtluskeskkonna läbipaistvusest ja turvalisusest.

Otseste maksude kehtestamine ja sotsiaalpoliitika peavad jääma liikmesriikide pädevusse. Kaitseme kindlalt Eestile edu toonud madalate määradega lihtsat maksusüsteemi. Samas pooldame kaudsete maksude ühtlustamist, sealhulgas maksuerandite kaotamist.

Seisame otsustavalt vastu Euroopa Liidu ühise võla tekitamise katsetele. Me ei soovi finantsvastutuse hajutamist ega võõraste võlgade tasumist.

TASKUKOHANE ENERGIA, SUUREM JULGEOLEK

Reformierakond soovib ühtset Euroopa Liidu energiapoliitikat, mis tagaks vaba konkurentsi ja soodsa energia nii kodutarbijatele kui tööstusele. Euroopa Liidu ühine energiapoliitika peab vähendama Euroopa energiasõltuvust kolmandatest riikidest ja suurendama energiapuudust. Luues liikmesriikide vahel uusi energiaühendusi tagame ühtsema turu ja suurema kindlustunde. Uute tarneallikate ja tehnoloogiate kättesaadavus muudab energiahinnad soodsamaks.

Töötame selle nimel, et Euroopa Liidu vahendite abil kerkiks Eestisse veeldatud maagaasi (LNG) terminal ja Eesti ning Soome turud ühendataks gaasitoruga Balticconnector. Seisame selle eest, et Euroopa Liidu vahendite abil saaks Eesti elektrivõrgud eraldada Venemaa energiasüsteemist ja ühendada Mandri-Euroopa sagedusalaga.

Jõuline ja ühel häälel kõnelev Euroopa Liit saavutab teiste riikidega läbirääkimistel paremad tulemused kui killustunud liikmesriigid. Peame vajalikuks anda Euroopa Komisjonile suuremad volitused liiduüleises energiakaubanduses.

Soovime kiirendada üleminekut ressursitõhusa ja madala süsinikuemissiooniga majandusele, mis panustab innovatsioonile ja vähendab meie sõltuvust energia sissetoomisest.

Töötame toimiva heitmekogustega kauplemise süsteemi nimel, et kahandada CO₂ emissioone. Tõhus süsinikuturg on oluline vahend kasvuhoonegaaside vähendamiseks.

Me propageerime energiapoliitikale stabiilset raamistikku. See peab hõlmama liikmesriikide ja Euroopa Liidu koostööd energiatõhususe suurendamiseks, energiatootmise dekarboniseerimiseks, süsiniku kogumise ja hoiustamise tehnoloogiate arendamiseks, loodusvarade ringluse ja taaskasutamise edendamiseks.

Me toetame Euroopa Liidu struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidest uurimistöole ja investeeringutele antava abi suunamist tulevikule suunatud sektoritesse, näiteks taastuvenergiaallikate sektorisse.

Euroopa kliimapoliitika peab andma ettevõtetele pikaajalise kindluse vajalike investeeringute tegemiseks ja kaasa aitama Euroopa konkurentsivõime kasvule. Seisame selle eest, et Euroopa Liidu tasemel oleks seatud liikmesriikidele kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärk ja et liikmesriikidel endil oleks võimalus valida kõige tõhusam viis selleni jõudmiseks. Energiaportfelli ülesehitus ja riigi tööstuspotentsiaali rakendamine olgu iga liikmesriigi enda valik ja vastutus ühtse CO₂ turu piirangute raames.

Meile on tähtis üleilmne kliimakokkulepe, kus kasvuhoonegaaside vähendamise siduvaid kohustusi võtaksid ka suurte emissioonidega riigid. Tahame, et Euroopa Liit oleks globaalse kliimakokkuleppe eestvedaja.

KONKURENTSIVÕIMELINE HARIDUS

Euroopa haridussektor peab olema paindlik, konkurentsile avatud ja majandusega paremini kohalduv. Euroopa suur võimalus töötuse ületamiseks, majanduse struktuurseks uuenemiseks ja konkurentsivõime kasvuks peitub hariduse moderniseerumises.

Paljusid Euroopat riike kimbutab kõrge tööpuudus ja seda eelkõige noorte hulgas. Töötuse tagajärgedega võitlemise kõrval on oluline lahendada tööpuuduse tekkepõhjused. Tööpuuduse üheks peamiseks põhjuseks on noortele pakutava hariduse sobimatus tööturu vajadusega. Seisame selle eest, et Euroopa noortegarantii oleks sisuline meede ja aitaks tööpuudust realselt vähendada.

Arvestades demograafilisi tulevikutrende on oluline roll täiskasvanute täiend- ja ümberõppel, mis tagab töökohtade ja oskuste parema kooskõla.

Me toetame nn viienda vabaduse mõistet: teadmiste vaba liikumist, mille alla kuulub ka üliõpilaste, õppejõudude ja teadlaste suurem liikuvus liikmesriikide vahel, et anda hoogu leiutistele ja innovatsioonile. Toetame populaarsete haridus- ja noortevahetusprogrammide jätkamist – EVS, Erasmus, Leonardo Da Vinci, Grundtvig. Igal Eesti tudengil peab olema võimalus täiendada end mõnes teises Euroopa Liidu ülikoolis.

Eesti teadus- ja arendustegevuse tõhustamiseks kasutame Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi Horisont 2020 võimalusi.

Kutsetunnistused ja ülikoolidiplomid peavad olema teistes riikides vabalt tunnustatud. Samuti tuleks Euroopa Liidu raha suunata lisandväärtust andvasse teadustöösse, teadlaste töövahenditesse, doktorantidele ja ülikoolidele. Euroopa ülikoolid peavad suutma konkureerida maailma tippudega USAs ja Aasias.

Soovime eesti keele õpetamisvõimaluste laiendamist ja tugevdamist Euroopa ülikoolides. Samuti toetame rahvusvahelise ehk IB õppe arendamist Eestis.

PÕHIÕIGUSTE JA LIBERAALSETE VÄÄRTUSTE KAITSMINE

Me toetame Euroopa väärtusi – vabadust, demokraatiat ja inimõigusi ning kaitseme neid nii Euroopa Liidu sees kui väljaspool meie piire.

Me arendame Euroopa Liidu koostööd ja tugevdame ühist poliitikat õigus- ja siseasjades, eelkõige võitluses organiseeritud kuritegevusega.

Koostöö ja usaldus Euroopas peab rajanema ühtlustatud õigusruumile ja ühtsetele demokraatlikele õigusprintsipidele. Meie võimekus õigusriigi ja isikuvabaduste tõhusal edendamisel välismaal sõltub meie võimekusest tagada samad õigused kodumaal. Me seisame võrdse kohtlemise, võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise eest.

Euroopa Liit peab olema maailma andmekaitseliider. Juurdepääs Euroopa kodanike isikuandmetele peab alati alluma adekvaatsele kohtukorrale. Digitehnoloogia on võimalusi loov ja arengut soodustav, kuid selle areng ei tohi kahjustada inimeste eraelu ega ohustada nende turvatunnet.

Reformierakond loeb õigeks, et kodanike andmete kaitsega ei tegele mitte ainult riigid siseriiklikult, vaid et seda tehakse ka Euroopa Liidu tasandil. Selleks toetame kogu Euroopa Liitu hõlmava andmekaitse reformi läbiviimist ühtsete põhimõtete alusel.

HOITUD LOODUS, PARIM ELUKESKKOND

Reformierakond tahab, et Euroopa Liit oleks mõnusaim koht töötamiseks, õppimiseks ja pensionipõlve pidamiseks tänu siinsele puhtale, rikkale ja tervele looduskeskkonnale. Seisame selle eest, et kokkuhoidlik ja tõhus majandamine oleks Euroopa Liidus reegliski nii rahaasjade korraldamisel kui loodusvarade kasutamisel. Selle eest, et muu tegevuse käigus ei tehtaks pöördumatut kahju Euroopa haprale loodusrikkusele ega inimeste igapäevasele elukeskkonnale.

Maavarade, metsa, vee, energia kasutamine peab toimuma säästlikul ja tulevikku arvestaval moel, nutikaid ja vähem raiskavaid tehnoloogilisi lahendusi kasutades – see on Euroopa Liidu konkurentsivõime ja inimeste parema elukvaliteedi jaoks ainus mõeldav lahendus.

Oleme koostöös ettevõtjatega eestvedajaiks Euroopa Liidu ressursitõhususe põhimõtete paikanemisel. Näeme Eesti rolli ja võimalust liikmesriikide veenmises kasutamaks oluliselt rohkem uudseid IT-lahendusi nii otsese kui ka kaudse ressursisäästu tagamiseks.

Peame õigeks suuremaid pingutusi puhta õhu tagamiseks. Seisame selle eest, et uued seatavad eesmärgid oleksid terviklikult läbi mõeldud ja arvestaksid iga konkreetse liikmesriigi olusid. Sama põhimõtte eest seisame metsanduse reguleerimisel. Eesti on otsustanud, et me raiume metsa vaid niipalju, kui seda juurde kasvab. Oleme ühe metsarikkama Euroopa Liidu riigina oma reeglid paika pannud nii, et meie mets oleks üheaegselt hästi hoitud ja majandatav. Kaitseme seisukohta, et metsandusega seotud reeglite kehtestamise õigus on igal liikmesriigil endal.

Loodust ja sedakaudu inimese elukeskkonda ning tervist mõjutavad muutused ei tunne enamasti riigipiire, mistõttu peame õigeks Euroopa Liidus ühiste eesmärkide ja teesuundade kokku leppimist.

EUROOPA ÜHTNE KULTUURIPÄRAND

Euroopa Liit on ühine kultuuriruum, mille rikkuseks on tema rahvaste loodud ainulaadsed kultuuriväärtused ja mitmekesised traditsioonid. Pooldame ühise instrumendi rajamist Euroopa materiaalsete kultuuriväärtuste kaitseks. Toetame ühiste infosüsteemide ja haridusprogrammide loomist materiaalsete ja immateriaalsete kultuurivarade tutvustamiseks ja väärtustamiseks. Peame vajalikuks tõlkeprogrammi loomist, mis teeks väikese kasutusala keeltes loodud väärtteosed kättesaadavaks suure kasutusala keeltes.

Toetame eri liikmesriikide loovisikute ja ettevõtjate ühistöös valmiva loomingu toetamist Euroopa Liidu eelarvest. Loomemajanduse arendamine nii rahvuslikul tasandil kui piiriülevalt peab olema Euroopa Liidu prioriteet.

Pooldame programme, mis on suunatud teoste piiriülese liikumise soodustamisele ja nende kättesaadavuse parandamisele. Euroopa Liit peab autori- ja sellega kaasnevate muude õiguste litsentseerimisel olema territoriaalselt jagamatu tervik.

ELUJÕULINE PÕLLUMAJANDUS, MITMEKÜLGNE MAAELU

Eesti põllumehed on tõestanud oma tugevat konkurentsivõimet ja oskust kohaneda turureeglitega. Toetame võrdsete tingimuste kehtestamist kõikide liikmesriikide põllumeestele. Võrdsed reeglid ja vaba konkurents tagavad Eesti tootjatele parimad ekspordivõimalused ning tarbijatele soodsaima hinna.

Meie eesmärk on tagada ühise põllumajanduspoliitika läbipaistvam ja vähese bürokraatiaga elluviimine. Euroopa Liidu raha tuleb kulutada võrdsetel alustel, tagamaks toiduga kindlustatus ja toiduohutus kõigis liikmesriikides. Ebaefektiivsete põllumajanduse otsetoetuste asemel tuleb eelistada maaelu mitmekesistamist ja alternatiivse ettevõtluse toetamist.

Me hoolitseme selle eest, et talupered ja maapiirkondade elanikud, kes säilitavad loodusmaastikke ja edendavad keskkonnasõbralikku turismi, saavad ühisest põllumajanduspoliitikast õiglast kasu.

Me toetame investeerimist uurimistöösse ja kaasaegsetesse tehnoloogiatesse põllumajanduses, kalanduses ja ümberkujuneva maaelu uutes sektorites.

EFEKTIIVNE JA TUGEV EUROOPA LIIT

Me kutsume üles auditeerima kõiki olemasolevaid Euroopa Liidu asutusi. Need, mis ei tooda märkimisväärset lisaväärtust, tuleks kaotada. Samuti tuleb tühistada tarbetud ja ajale jalgu jäänud Euroopa Liidu õigusaktid. Liberaalidena oleme kindlalt üleliigse reguleerimise ja ebamõistliku tsentraliseerimise vastu. Me ei toeta algatusi, mis suurendavad halduskoormust või mille tulemusel satuvad ohtu Euroopa Liidu põhiväärtused nagu kaupade, teenuste, kapitali ja isikute vaba liikumine.

Euroopa Parlamendil peaks olema vaid üks asukoht. Eestist valitud saadikud peavad tegema tihedat koostööd Eesti Vabariigi valitsuse, riigikogu ja diplomaatidega. Eesti saadikud peavad esindama Eesti rahvuslikke huve ning leidma meile olulistest küsimustes aktiivselt liitlasi. Euroopa Parlamendi saadikud peavad tagama süsteemse aruandluse ja regulaarse otsesuhtluse oma valijatega Eestis.

Me toetame Euroopa Liidu demokraatliku olemuse tugevdamist, nii et Euroopa ja liikmesriikide parlamendid on ulatuslikumalt seotud otsustusprotsessiga ja läbirääkimised ning hääletused Euroopa Liidu Nõukogus on läbipaistvamad.

Euroopa Liit peab olema tugevam, lihtsam ja demokraatlikum. Me ei vaja pidevalt uusi reegleid ja täiendavaid õigusakte, me vajame olemasolevate kokkulepete täitmist.

EESTI EESISTUMINE 2018

Eesti Vabariigi 100. juubeliaastal on Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja. Reformierakond töötab selle nimel, et eesistumine toimuks professionaalselt ja ladusalt. Kutsume avatud koostööle kõiki Eesti poliitilisi jõude, ametiasutusi, ettevõtjaid ja vabakonna esindajaid.

Eesistumise aeg on ainulaadne võimalus jätta sügav jälg Euroopa ajalukku. Seetõttu tuleb eesistumise sisulist ettevalmistust alustada juba varakult ja seada meie tugevustest ning huvidest lähtuvad prioriteedid.

Eesti peab Euroopa Liidu tuleviku aruteludes aktiivselt kaasa rääkima. Töötame selle nimel, et 2018. aasta Eesti eesistumist jääks Euroopa Liidu ajaloos tähistama kokkulepped, mis muudavad Euroopa Liidu toimimise efektiivsemaks ja ühtsemaks (*Tallinna Leping*).